

1441

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 /,

Talesätt.

Vad hjälper det om kon mjölkar aldrig så mycket, då hon själv slår ut den. Detta uttryck användes som ordspåk om personer, som tjänar bra men slarvar av med sin inkomst.

Förr i tiden sade folk ibland på skänt om skräddare och skomakare, att de skulle aldrig bli saliga, för de ljugade för mycket. (om när deras arbete skulle vara färdigt)

2 8.

Skämthistorier.

En flicka kom till en prost med några abborrar som gäva och förvirrad såde flickan: "Ja skulle gå te nådig abborre mä några prostar, å ä de inte så många, så ä di dess fler." (skulle vara, ä di inte så stora, så ä di dess fler.) Hört av mor.

En präst frågade på ett husförhör en flicka, som tänkte gifta sig: "Vem ha stiftat äktenskapet?" "Dä ha grannas Lasse gjort", sa flickan, som trodde, att prästen menade vem som gjort henne och hennes fästman bekanta. Hört av mor, Kristina Charlotta Johansson.

Skam.

Att Skam i gestalt av en hund visar sig troddes förr enligt min mors och andras utsago. Då personer, utmärkta av syndfullt leverna dog, så påstod folk, att de såg en hund hoppa ut ur rummet eller också synas i byggnadens närbild. Det var fan, som tog den dödes själ. Fan låg också en gång i gestalt av en hund i predikstolstrappan i en kyrka, då prästen skulle gå upp och predika. Den andra prästen (det var två i socknen) tillropade då sin ämbetsbroder: "Gå på hunden!" Dristeligen klev då prästen på fan = hunden, och uppkommen på predikstolen sade han: "Satan har sökt hindra mig, men nu skall jag plåga honom", och predikade väldeliga.

---

4 4.

Djurläten.

Efter min mor. "Mor", säger korna, då de skricker och vill in i ladugården eller bli mjölkade eller ha mat.

Året 1867 svämmade sjön Roxnen över och hotade att genom bryta den låga grusvall, som tvingar vattnet att gå åt norr vid Norsholm, Östergötland. Ett svinhus ~~XXXXXX~~
~~XXXXXX~~
~~XXXXXX~~ med en so i flöt då ut i sjön någonstans på sydsidan av den, och då folk med båt fick tag i svinhuset, så sa de åt son: "Hur ha du kommit hit?" "Rott, rott", sa soa. Hon roffade naturligtvis, som folkhumorn tog som rott, rott.

"Snorarp", sa kråkra, då barn torkar snor på sina tröjärmar.

"Klocka är sju", säger gamla tuppen, men den unge säger: "Ho är tre". Är förut meddelat efter mor.

5.

En gärdsägare Borgstrand i Norrköping hämmade tuppens läte en gång så här, som han sade folk påstod det låt ute i socknarna söder om Söderköping. Tuppen leder hönorna och ropar: "Ä Karlsson där." Sen säger han åt hönorna, om Karlsson ej finns: "Inte farligt". - Min mor påstod, att hennes höns sa: "Akikakk, akikakk." - En del påstår, att hönorna säger åt tuppen: "Tack, tack." Med litet fantasi kan man som ock sker få alla möjliga tydningar av såväl husdjurens som de vilda djurens läten.

Min mor påstod, att hennes katta sa: "Tvy dej", åt ovänner inom sitt släkte. Det låt verkligen så, minns jag själv.

"Klä vitt" är ett fågelläte, som skall betyda dödsfall. - Och i mars månad säger kattorna: "Bror Joan." Så tydes deras läte då av åtskilliga.

6. 6.

Gåtor och skämtfrågor.

Min mor, Kristina Charlotta Johansson, född Jonsson i Skärkinds socken 1845 kände till denna gissgåta.

Vad är det som finns i Lund men ej i Skåne.
I sol men ej i måne, men i min lomma är det? Svar: Bokstaven l.

Även denna ej fullt klart mig påminnande
ramsa kände min mor till: Dä sitter en hund på Brake berg, nu skäl-
ler han åt öster, nu skäller han åt väster, nu vänder han sig mot
havet. Va hette han? - Svar: Va. Hundens namn var Va.

Detta är ock från min mor: En dräng körde
en död gumma, som låg i sin likkista. Och så körde drängen mot
någonstans, locket på kistan gick av, och drängen sa i förskräckel-
sen: "Stötte Ni er mor?" - "Å inte", sa gumman. Gumman svarade ej,
men fick man någon att fråga: "Hurkunde gumman tala, då hon var död?"

1441

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7 7.

Ja, då blev det skratt.

Förr var och något ännu omtyckt ute i bygderna att säga om stora stenar (flyttblock) att de vänder sig, när de hör kyrkklockorna. Frågar då någon, hur kan en sten höra kyrkklockorna och vända sig själv, så svaras: "När han hör klockra, då vänder sig sten." (Det har förstås ej skett än.)